

ІНФОРМАЦІЙНІ КОРПОРАЦІЇ ЯК ЗАГРОЗА СУВЕРЕНІТЕТУ ДЕРЖАВИ

Гридасова Г.О.

**к.політ.н., м.н.с. Інституту міжнародних відносин Київського
національного університету імені Тараса Шевченка**

Інформатизація, що охопила весь світ, створила передумови встановлення нового виду «колоніальної залежності», коли інформація про ринки та попит, про новітні технології та технічний прогрес, про основні політичні та економічні тенденції стає механізмом, за допомогою якого світ буде не лише контролюватися, але й керуватися «інформаційними» імперіями.

Глобалізація інформації породила низку наслідків, пов'язаних із модернізацією стратегії світового товариства з її поширенню. Якщо новий міжнародний порядок передбачав певну протидію міжнародним медіа-монополіям на території окремої держави, то зараз це надзвичайно важко здійснити технологічно, оскільки супутникове телебачення, інтернет, соціальні медіа й інші новітні технології дозволяють інформаційно впливати на реципієнтів незалежно від їхньої віддаленості від джерела поширення інформації.

На думку деяких дослідників, в найближчому майбутньому в будь-якому збройному конфлікті будуть задіяні сили та засоби як мінімум трьох сторін – агресора, жертви агресії та однієї чи деяких корпорацій, що забезпечують безперервне функціонування відкритих інформаційно-телекомунікаційних мереж (які слугують полем діяльності сил спеціальних інформаційно-психологічних операцій) та контролюють циркулюючу в них інформацію. До того ж третя сторона (ІТ ТНК) формально перебуває поза конфліктом.

До того ж із розвитком інформаційно-комунікативних технологій важливим стає не так володіння комунікативним хардвером (фізичні канали передачі інформації, обладнання), як виробництво комунікативного софтверу (виробництво програм, фільмів, висвітленні новин тощо) [1, с.52]. Серед монополістів інформаційного бізнесу виділяються міжнародні інформаційні телевізійні агентства – великі транснаціональні корпорації, що займаються збором, переробкою та поширенням новин.

Досить часто медійні компанії повністю або частково входять до складу глобальних структур, що мають інтереси на ринках зброї, космічної

індустрії, видобутку корисних копалин тощо. В такому разі, зважаючи на частку «інформаційності» в цих утвореннях, мова йде або про медійні конгломерації, або, навпаки, про глобальні корпорації з медійною підтримкою.

У випадку зі ЗМІ транснаціональність виявляється не так через структуру власності, як через характер діяльності: транснаціональне поширення та збір інформації. Враховуючи розвиток глобальної інформаційної мережі, більшість великих медійних компаній можна априорі вважати реально чи потенційно транснаціональними.

Зрозуміло, що наявність такого ресурсу з впливу на масову свідомість як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях викликає бажання інших акторів світової політики, насамперед держав, впливати на формування інформаційного контексту.

В цій боротьбі інтересів закладено дихотомію відносин між інформаційними корпораціями та державами. З одного боку, залежність ЗМІ від політичних інтересів панівних кіл. А з другого – масштаби діяльності медійних компаній дозволяють їм ставати провідниками інтересів чи принаймні цивілізаційних властивостей політичних та економічних еліт на світовій арені не лише в приймаючих країнах, а й у країнах базування.

На рівні з публічною політикою, великі інформаційні корпорації використовують тіньове політичне втручання та широкий арсенал неінституціональних методів, здійснюють вплив на державну владу, не вступаючи у відкритий конфлікт з нею, а підміняючи державні інтереси власними. З другого боку, безпека комунікаційних мереж та інформаційного сектору держав більшою мірою контролюється і забезпечується такими інформаційними компаніями.

Таким чином, можна дійти висновку, що інформаційні корпорації мають великий спектр можливостей створювати загрози як для приймаючих країн, так й для зазвичай слабших країн базування, тому політика протекціонізму власного інформаційного та інформаційно-комунікативного простору набуває все більшої поширеності. В цій ситуації важливим завданням демократії стає встановлювати динамічну та людино-орієнтовану межу між вільним доступом до інформації та захистом від стороннього впливу та дезінформації.

Список використаних джерел

1.Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини / О. В. Зернецька ; Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин НАН України. – Київ : Освіта, 1999. – 351 с.